

SAMARBEIDS PROSJEKT MELLOM JHL § FAGFORBUNDET

Veikko Lehtonen

PROSJEKTBEKRIVELSE

Hensikten med prosjektet er å utrede, utvikle og produsere avtalepartenes tjenester for å øke organisasjonsgraden og fagligheten blant personlige assistenter.

Formålet er å finne mer effektive måter å ivareta personlige assistenters rettigheter og drive medlemsverving på i begge forbund. Dette gjøres ved å utrede likheter og forskjeller i måten å organisere personlige assistenttjenester på, når det gjelder ansettelsesforhold, arbeidsbetingelser, det å ivareta medlemmenes interesser og det å verve medlemmer. I tillegg til utviklingsarbeid omfatter prosjektet også operativt arbeid etter nærmere presisering fra begge avtaleparters side.

Prosjektet er tidsbegrenset og vil bli gjennomført i tidsrommet 1.10.2017 – 30.9.2018.

Prosjektmedarbeiderens arbeidstid fordeles mellom avtalepartene etter fordelingsnøkkelen JHL 60 % og 40 %

VARJE LAND HAR EGNA PRIORITERINGAR

▪ Fagforbundet och JHL satte upp egna mål i projektet och även mitt arbete följde den uppdelningen. Arbetstiden indelades i hela veckor.

I Norge satte projektgruppen upp fem olika teman.

- Tema 1. Bruk av sosiale media, opplæring på nett. Verving og medlemskontakt.
- Tema 2. Kompetanse, utdanning, kompetanseplanlegging
- Tema 3. Arbeidsmarked, avtaler, tariff, arbeidsmiljø,
- Tema 4. Utviklingen av BPA, Lov- og forskriftsverk og retningslinjer, Rettigheter
- Tema 5. Hvordan forbundene har organisert sitt arbeid ovenfor assistentene.

I Finland gjordes en arbetsbeskrivning, men där fanns ingen egen projektgrupp. Arbetet fokuserade länge på operativt arbete, som jag gjort tidigare och i tillägg jämförelse mellan länderna och spridning av goda erfarenheter.

LIKHETER

- Arbetsuppgifter och arbetets innehåll för personliga assistenter är väldigt likartade.
- Personliga assistenter arbetar i huvudsak ensamma vilket gör att de saknar kamratstöd.
- Ansvaret för att organisera och finansiera personlig assistans ligger hos kommunerna
- Kommunerna försöker styra arbetets innehåll och har mer inflytande än tillåtet
- Organiseringsgraden är låg och det är svårt att finna de arbetande personliga assistenterna
- Det finns en stor potential i medlemsantal
- Diskussion kring vårdande arbetsuppgifter
- Det krävs ingen utbildning för arbetet som personlig assistent, men många medlemmar saknar utbildning
- Arbete är deltidsarbete och inom branschen är omsättningen stor. Många personliga assistenter har arbetet som sidoarbete eller vid sidan av studier.
- Personliga assistenter är ett yrke som fortfarande är okänt hos den stora allmänheten
- Personlig assistans är en bransch som växer stort

JÄMFÖRELSE

År 2017 statistik	Finland	Norge
Beslut om personlig assistans	19000	3500
Antal timmar/ beslut	25 timmar/ vecka	37 timmar/ vecka
Personliga assistenter	25000 - 30000	9000 - 10500
Arbetsgivare:		
Arbetsgivarmodellen	65 %	5 %
Företag eller kooperativ	30 %	53 %
Kommun	5 %	33 %

OLIKHETER

- Fördelning av organisationsmodeller.

Land	Arbetsgivarmodellen	Företag/ kooperativ	Kommun
Finland	65 %	30 %	5 %
Norge	5 %	53 %	33 %

- I Norge grundar sig personlig assistans i allmän lag medan i Finland i speciallagstiftning.
- I Finland en tydlig socialtjänst och i Norge inom Hälso- och omsorgstjänster
- I Finland har personer med funktionshinder lättare att få personlig assistans. I Finland måste personlig assistans beviljas även om person med funktionshinder har andra tjänster från kommunen eller bor i särskilt boende med dygnetruntvård
- I Norge ersätts personlig assistans med många andra tjänster. Personer som har rätt till personlig assistans är fler än personer som verkligen använder tjänsten
- I Finland finns ett eget nätverk för Personliga assistans för att samla handikapporganisationer, företag, arbetsgivare, arbetstagare. I Norge saknas en organisation som koordinerar dessa.

OLIKHETER

- Antalet personliga assistenter är två gånger så stor i Finland, fastän befolkningens storlek i princip är lika stor
- I Norge är arbetslagstiftningen betydligt bättre och mer täckande, och bristen på kollektivavtal är inte ett lika stort problem som i Finland.
- Lön och andra arbetsvillkor är betydligt bättre i Norge.
- Bland personliga assistenter i Norge har fler en vård- omsorgsutbildning, även sjuksköterskeutbildning
- Lagstiftningen i Norge ger en tydlig gräns för vem som får utföra vårdande arbetsuppgifter.
- Organiseringsmodellen i Norge gör att arbetstagarna har färre anställningar som pågår parallellt och detta ger positiv effekt bland annat i semestergrundande ledighet.
- I Finland finns möjlighet att delta i utbildning för personliga assistenter som har yrkesexamsstatus.
- I Finland måste arbetsgivaren anordna arbetshäsovård. I Norge finns inte alls något arbetshäsovårdssystem.
- Kooperativa modellen (Uloba) är särskilt vanlig i Norge. I denna är den handikappade arbetsledare / chef, men arbetsgivarens roll är hos kooperativet.
- Personlig assistans diskuteras mycket i Finland och arbetets status är tydligt stigande.

VI LÄR OSS AV ANDRA!

Det viktigaste resultatet av projektet är delat kunskapsutbyte och allt som vi lärt av varandra. Systerförbunden är på inga sätt konkurrenter med varandra, därför är det lätt att dela kunskap.

Om något fungerar i Norge, Sverige eller i Danmark, fungerar det troligen också i Finland och tvärtom. Hur mycket tid ägnar vi åt att uppfinna på nytt när vi kan göra saker som har konstaterats fungera i andra länder.

Fastän olikheter finns, är branschens utmaningar till största delen mycket likartade i alla de nordiska länderna.

Handikappföreningarna gör mycket samarbete inom Norden, de har ett eget nordiskt handikappråd, varför skulle inte även arbetstagarna kunna samarbeta?

Synergieffekt. Fastän arbetet var uppdelat, kunde arbetet som gjordes i Fagforbundet göra nytta för JHL:s medlemmar och omvänt.

Internationella bolag. På marknaden finns många företag, som har verksamhet i alla nordiska länder eller åtminstone i flera länder. Till och med så många att enligt lagen skulle behöva grundas ett råd för europeiska arbetstagare (EWC). Dessa företag verkar i regel med olika namn i olika länder. Till exempel: Olivia Assistanse verkar i Norge med namnet AssisterMeg och företaget har sammanlagt 8 000 personliga assistenter i Norden.

Antalet företag med personlig assistans ökar i Finland, Norge och i Danmark. Stora aktörer köper små. Särskilt de svenska aktörerna utvidgar sin verksamhet till andra nordiska länder. Vi behöver dela kännedom med varandra. Troligen är det så att om företaget försöker undgå någon sak i ett nordiskt land, försöker det också göra det i ett annat land och lutar på att kännedom inte når det andra landet.

TILL SLUT

Projektet har varit enormt intressant och ett stort tack till båda förbunden för att ha möjliggjort ett unikt projekt. Projektet visade att det kommer fram tydliga synergifördelar i ett samarbete som sker över landsgränserna. Vi har lyckats sprida kunskap och erfarenheter till båda förbunden, som de förhoppningsvis har stor nytta av i framtiden. Fortfarande är mycket ogjort, så förhoppningsvis får projektet en fortsättning så att de utvecklingspunkter som hittats under projektiden kan genomföras.